

NEFİSLE CİHAT AYI

es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berakâtühû.

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri!

Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi şu mübarek ayda üzerinize olsun... Allah Teâlâ Hazretleri maddî, mânevî, dünyevi, uhrevî her türlü mükâfatlarla, ödülleriyle sizleri sevindirsin... İki cihanın hayırlarına erdirdin...

a. Gıybet Orucun Sevabını Engeller

Çok güzel, çok mübarek, çok nurlu, çok kazanç imkânları olan güzel bir ayda bulunuyoruz. Bu münasebetle oruçla ilgili bazı hadis-i şerifleri size okumak istiyorum. Onlardan birisi, Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'dan Deylemî rivayet eylemiş, *Müsnedü'l-Firdevs* isimli eserinde. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki:

الصَّائِمُ فِي عِبَادَةٍ مَا لَمْ يَغْتَبِ مُسْلِمًا أَوْ يُؤْذِيهِ¹

es-sâimü fî ibâdetin mâ lem yağteb müslimen ev yü'zîhi.

¹ Deylemî, *Firdevs bi-Me'sûri'l-Hitâb*, 2/411 (3825); *Râmûzu'l-Ehâdis*, 217/7.

Sadeka Rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Sâim, oruçlu demek. “Oruçlu, oruçlu olduğu müddetçe ibadet halindedir.” İbadet halinde olunca devamlı sevap kazanacak. Sevap göstergesi diyelim; hani taksiye biniyorsunuz, taksimetresini açıyor, fiyatını yazıyor. Saat ilerledikçe, kilometreler değiştikçe taksimetre çalışıyor. Siz de inerken arabanın parasını o taksimetreye bakarak veriyorsunuz. Devamlı çalışıyor; durakladığınız zaman da çalışıyor, gittiğiniz zaman da çalışıyor. Onun gibi, (*es-sâimü fî ibâdetin*) “Oruçlu dâima ibadet halindedir.”

Ama bir şartı var, Efendimiz’in bu hadis-i şerifte belirttiği, öğrettiği; ben de onu vurgulamak istiyorum zaten... (*Mâ lem yağteb müslimen*) “Oruçlu kimse bir Müslümanı gıybet etmedikçe; (*ev yû’zîhi*) veyahut da onu üzmedikçe, ezâlandırmadıkça, bir Müslümana eziyet vermedikçe...”

Demek ki orucun sevabının çalışması için saatin çalışması için kazancın artması için şart, oruçlunun birtakım kötü işleri, günah olan şeyleri, zulüm olan şeyleri yapmaması lazım!..

Bu hadis-i şerifte bunlardan zikredilen bir misâl, oruçlunun gıybet etmesi...

Gıybet nedir?.. İnsanın diliyle yaptığı bir günahdır. Nasıl yapılır?.. Konuşulan yerde olmayan, o anda orada hazır bulunmayan, gâib olan, orada nâ-mevcut olan bir insanın aleyhinde bir şeyler söylemek; bu söylediği şeyler doğru olsa bile... Gerçekten yalan söylemiyor, doğru olsa bile, o orada olmadan, onun arkasından konuşulduğu için gıybet oluyor. Günah, İslâm'da bu yok! Bir kimsenin arkasından, gıyabından konuşmak; onu olmadığı yerde, nâ-mevcut olduğu yerde, onun aleyhinde doğru da olsa kusurunu söylemek, doğru değil...

Eğer iyi niyetli isen, git yüzüne söyle:

“Ben senin şöyle bir kusurunu görüyorum, düzelt bunu kardeşim!” de!

Veyahut gizlice, sessizce:

“Kardeşim ben seni çok seviyorum ama, sende de şöyle bir hatâ var gibi geliyor bana... Acaba yanılıyor muyum, bilmediğim bir sebep mi var?” falan de!

“Şunu düzeltirsen iyi olur. Galiba sen şu hadisi bilmiyorsun, şu ayeti duymadın? Bak

dinimizde senin yaptığın doğru değil. Ben bunun kusur olduğunu biliyorum, istersen bir müftüye, bir vaize, hoca efendiye de sor. Sen bunu yapmasan iyi olur.” de!

Samîmî insan sessizce, evde kendi çocuğunu terbiye eder gibi; “Evlâdım bak, yabancılar yokken söylüyorum, şöyle yapma, böyle yapma!” dediği gibi söyler. Samîmî insan, kusurlu olan kimseye kusurunu تنها bir yerde söyler. Öyle mahcup edecek bir yerde söylemez. Hele aleyhinde söylemek ne oluyor, kötü bir huy oluyor. Çünkü adam bilmiyor ki kusurunu, düzeltsin... Ama başkaları biliyor, ona karşı muhabbeti azalıyor.

Onların yanında kusurunun söylenmesinin ne faydası var?.. Fayda yok, zarar var! Muhabbetler bozuluyor, bir kimsenin öteki arkadaşlarının gözünde değeri düşüyor. Cemiyet, toplum bozuluyor. Muhabbetler zarara uğradı mı, tahrip edildi mi, insanlar arasındaki muhabbet kalmadı mı, toplumlar çöker. Toplumlara yükselten, o toplumu teşkil eden fertlerin, kişilerin birbirlerine muhabbeti, sevgisi, saygısı, bağlılığı ve fedakârlığıdır. Onu tahrip ediyor.

Onun için gıybet dille yapılan bir günah... Haklı da olsa, bir kimsenin hatasını, kusurunu, o yokken başkalarının yanında başkalarına söylemek gıybettir; söylenmemesi lazım!.. Haksız bir şey söylüyorsa, olmayan bir şey söylüyorsa; o iftiradır, o da günah...

“İftira ediyor. Ben böyle bir şey yapmadım, aslâ aslı esası yok! Yanlış anlamış benim yaptığım işi, doğru değerlendirmemiş, beni kötü bir şey yaptı sanıyor ama, ben öyle bir şey yapmadım. Aslında şöyle bir şey yaptım. Binâenaleyh, iftirâ...”

İftira da günah, yâni onda olmayan bir kusuru, kabahati, bir kötü durumu söylemek; iftira... Olan bir şeyi söylemek; o da günah, o da gıybet...

Oruçlu ibadette idi ama, gıybet etti mi, bitti. Hani ibadeti kalmadı ki, günah işliyor. Günahla ibadet bir arada olmaz ki!.. İbadet işliyordu, ibadetini tahrip etti, bozdu; çünkü gıybet etti. İşte sevgili kardeşlerime, dinleyicilerine benim anlatmak isteğim ve her Ramazan geldiği zaman bütün hocaların, müftü efendilerin, vaiz efendilerin, yazarların,

izenlerin, konuşanların hatırlatması gereken önemli nokta bu...

Yâni oruç tutuyoruz, tamam... “Hocam oruç tutuyorum, çok memnunum! Oh, çok rahatım! Fazla kilolarım da gidiyor, yağlarım da eriyor, vücudumda da bir hafiflik oluyor. Sıhhî bakımından da iyi oluyor. şu Ramazan çok güzel ay...” vs.

İyi ama Ramazan sadece a ve susuz kalmak ayı değildir. Ramazan nefisle savaş, nefisle cihat ayıdır. Büyük cihat, en büyük savaş... Çünkü insanlar nefsiyle cihat etmediği zaman; kendi kendini aşmadığı, yenmediği; kendi zalim nefsinin aklının, imanının hizmetinde, uslu uslu hizmet eden bir varlık haline getirmediği zaman, zaman çok tehlikeli olurlar. Gangsterler, katiller, hırsızlar, gâsıplar, yol kesenler, haydutlar, çeteler, haram yiyenler, rüşvet alanlar, milletin kasasını soyanlar; hepsi neden oluyor?.. İşte bu zalim nefisler, insanların hırsları, hevâ-i nefisleri, göz dnmşlkleri nefsin terbiyesizliğinden, i terbiyesinin alınmamış olmasından...

b. Ramazan ve Nefis Terbiyesi

Nefis terbiyesinin temeli dindir, imandır. O olmadan da nefisler terbiye olmuyor Adam fakülteleri bitiriyor, kolejleri bitiriyor, okulları bitiriyor ama adam haydut, canavar, eşkıya... Tüm topluma, tüm insanlığa asırlar boyu zarar verecek işler yapıyor. O bilgisiyle, o diplomalarıyla kötü şeyler yapabiliyor. Neden?.. Nefis terbiye olmadığı için.

Nefis terbiyesi İslâm'dadır. Peki nereden belli?.. İşte bir aylık oruç, Ramazan ayı, nefisle cihat, nefsi terbiye, nefsi kötü alışkanlıklarından kopartmak, nefsi güzel alışkanlıklara tembellense bile çekmek, alıştırmak... Askerî eğitim gibi. Devlet askere alıyor, yetiştiriyor. Silahı böyle tutacaksın, böyle yürüyeceksin, yere böyle yatacaksın, düşmandan böyle sakınacaksın, düşmana böyle saldıracaksın... Bunları öğretiyor, öğretmeden olmuyor.

İşte bu Ramazan ayı da nefisle cihat ayıdır. Sahurda, “Ben oruca niyet ettim.” derken ne diyeceksiniz?..

“Nefsimle cihada, nefsimle savaşa, nefsimin kötü arzularıyla da mücadeleye niyet

ettim. Bugün harama gözümle bakmayacağım. Dilimle gıybet, yalan, dedikodu, kötü söz, küfür, hakaret, karıştırıcı laflar; bunları söylemeyeceğim. Elimi harama uzatmayacağım. Ayağımla haram, günah, yasak yerlere gitmeyeceğim...

Nefsin bütün kötü alışkanlıklarını bıraktıracağım. O zalim nefse, o laf dinlemez, kendi başına giden, kendi burnunun doğrultusuna giden, beni zarardan zarara sokan, günahtan günaha bulaştıran nefsi ıslah edeceğim!” diye niyet edecek oruçlu, o niyetle oruca başlayacak.

Sadece aç kalıyor, susuz kalıyor; kolay, biraz da faydalı... Doktorlar da faydalı diyorlar, “Bu kiloları at kardeşim!” diyorlar. Beni de geçenlerde muayene ettiler;

“Vay, senin kanında kolesterol fazlalaşmış, aman hocam perhiz yap!” dediler.

Perhiz yaptım, geçti. Perhiz iyi geliyor; kolesterolün fazlalığına iyi geliyor, tansiyona iyi geliyor, mide rahatsızlıklarına iyi geliyor. Tamam, ama iş sadece bir tıbbî tedavi işi değil. Tıbbî tedavi bedeni tedavi ediyor. Bir de ruhun, nefsin tedavisi lazım! Onun da

hastalıkları var. Kendini beğenmişlik bir kötü hastalık... Harama bakmaktan kendini alamamak, irade zayıflığı bir hastalık... Alıştığı kötü işleri, “Seviyorum, ne yapayım, bırakamıyorum!” diye, kötü olduğunu bile bile yapmak bir hastalık...

Sigara elinde;

“Biliyorum kardeşim bu çok zararlı, doktorlar da söylüyorlar. Cümle cihan bangır bangır söylüyor, sigara zararlı... Biliyorum ama ne yapayım, bırakamıyorum.” diyor.

Biliyorsan, bırakacaksın. Kötü olduğunu bildiğin bir şeyi bırakmak lazım!

Bırakamıyor. Neden?.. Nefsi kuvvetli. Zalim nefis bıraktırtmıyor. “Zararlı olsa da, ölsem de istiyorum!” diyor. Bunun daha kötüsü var; afyona, esrara, uyuşturucuya alışıyor. Onu elde etmek için anasını, babasını döğüyor. Cam çerçeve kırıp kasa soyuyor, polisten korkmuyor, hiçbir şeyden korkmuyor. İlle o parayı alacak, ille o uyuşturucuyu kullanacak...

“Kardeşim, otuz yaşında öleceksin, bırak bunu!..”

Polisler peşinde, devlet peşinde... Uyuşturucu kaçakçılarına darbe üstüne darbe vuruluyor. Ama bir sürü istekli var, bir sürü müşteri var. “Aman bana bir parçacık uyuşturucu...” diye yalvarıyorlar ve kullanıyorlar. Neden?.. İradesi artık engelleyemiyor nefsini, ille onu kullanacak. Ondan kurtulmak çok zor...

İşte bu iradenin terbiyesi, bu nefsin terbiyesi demek... Bu nefsi ıslah etmek lazım!.. Oruçlu bunu öğreniyor. Bir ay, bilen bir insanın böyle anlata anlata bilgilendirmesi sonucu insan oruç tuttu mu, çok güzel bir eğitim olur bu... Ama alışkanlıklarla geçerse, olmaz. Kimisi Ramazan’ı ortaoyunu, Karagöz oyunu sanıyor. İşte bilmem eski Osmanlılarda Şehzâdebaşı’nda meşhur ortaoyuncusu falanca varmış da, falan kantocu, falan sanatkâr şöyle diyormuş da, böyle diyormuş da...

Kardeşim! Oruç Karagöz oyunu değil ki, ortaoyunu değil ki, meddah işi değil ki... Şarkı türkü, dans caz, eski usül, yeni usül eğlence, haram, günah değil ki... Bunların zararlı olanlarını terk edebilme eğitimi... İşte onu yapmadığı zaman, oruçlunun artık ibadette

olması kalmıyor. Sevabı kapanıyor, boşuna akşama çıkmış oluyor, oruç tuttum sanıyor. Halbuki çoktan orucun saati durdu. O gıybeti yaptığı için mükâfat yazılmamaya çoktan başlandı.

Bir de, ne diyor Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz: (Ev yü'zîhi) “Bir Müslümanı ezâlandırırsa...” Ha, Müslüman kardeşine ezâ cefâ da etmeyecek. Üzmeyecek, itmeyecek, kakmayacak, çimdirmeyecek, yumruklamayacak, tekmelemeyecek, bağırmayacak, çağırmayacak, kalbini kırmayacak, hakaret etmeyecek. Çünkü bazen dil yarası, el yarasından ağır oluyor. Hatta büyüklerimiz, ecdadımız atasözü söylemişler:

“El yarası onulur da dil yarası onulmaz.”

Onulmak ne demek? “İyi olmak” demek. Yâni, elinle bir tane vurursun, kanar dişleri, dudağı patlar. Geçer sonra, bakarsın iyi olur. Yumruktu, bilmem kandı... Bazan yüzükle bir tane vuruyor ötekisinin yüzüne... O şövalye yüzüğü denilen altın, kenarlıklı yüzüğü mahsustan silah olarak takıyor parmağına. Karşı tarafa bir tane yumruk patlatıyor, falanca yerinden falanca yerine kadar yırtıyor. Çünkü

yüzük sert, kenarlı, köşeli, mahsustan öyle yapılmış. Haydi hastaneye, gömlekler, pantolonlar kan revan... Dikiş atıyorlar.

Tamam; o geçer de, dil yarası, yâni dilinle birisinin kalbini kırdığın zaman, ezâlandırдыңın zaman, bazen ömür boyu devam ediyor. Hatta ölürken bile onu görmek istemiyor, “Aman, o benim yanıma gelmesin!” falan diyor.

Demek ki ezâlandırmak, maddeten ezâlandırmak da olabilir, mânevi yönden de, kalbini kırarak, üzerek, hakaret ederek de olabilir. Onu da yapmayacak. Onu da yaptığı zaman da orucun sevabı işlememeye başlıyor.

Orucun en önemli yönünü, bu hadis-i şerif vesilesiyle ifade etmiş oldum. Oruca niyet ederken:

“Yemeyeceğim, içmeyeceğim, suyu içmeyeceğim, yemekleri yemeyeceğim, kimseyi üzmeyeceğim, hiçbir günaha bulaşmayacağım, her âzâmı her gûnahtan sakınacağım! Şu zalim nefsimle iyi bir mücadele edeceğim. Kötü arzularım karşısında iyice direneceğim. İyi şeyleri yapmak istemese de, isteksiz olsa, tembellense de, o iyi şeyleri yaptırtacağım; ibadetleri yaptırtacağım,

alıştırtacağım, sevdireceğim.” diye niyet edecek.

Bir zaman geliyor, insanlar ibadeti seviyor, severek yapıyor. Bu kadar güzel ibadetleri, zor ibadetleri aşk ile, şevk ile yapıyorlar. Arkadaşıım faks çekmiş bana, diyor ki:

“Hocam, Beytullah’ta, Harem-i Şerif’te kırk gün halvete girmek istiyorum!” diyor.

Mâşallah, Allah kabul etsin, ne kadar hoşuma gitti, takdir ettim. Kırk gün Harem-i Şerif’ten çıkmayacak, ibadet edecek. Kimseyle konuşma, mâlâyânî ile boş bir vakit geçirme yok... Kur’ân okuyacak, ibadet edecek, tefekkür edecek, zikredecek, sevap kazanacak. Bunları aşk ile, şevk ile yapıyor.

Ama eğitim lazım! Bir zaman gelir, kıymetini anlar. Bizim burada, geçen sene Ramazan’ın son on gününde itikâfa girdi arkadaşlar. Bazıları diyor ki:

“Hocam, o itikâfın tadı ne kadar güzeldi!”

Ne yaptın itikâfta?.. Uykuyu azalttın, yemeği azalttın, ibadeti çoğalttın. Yâni başkaları bunlardan kaçıyor bucak bucak; sen

bunu nasıl sevdin?.. Tatmayan bilmez. İnsan tattığı zaman o ibadetin zevkini, tekrar arıyor:

“Ah keşke gelse de zamanı, tekrar yapsam!” diyor.

Hattâ, bir gül bahçesine girercesine ölüme gidiyor, şehit olmaya gidiyor. Süslenerek, davulla, zurnayla, düğüne bayrama gider gibi cihada gidiyor. İman meselesi bu...

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Bu nefsi, bu kötü alışkanlıklarından, bu kötü zevklerinden koparmak, düzeltmek, eğitmek lazım! Yapılmıyor bu, kolejlerde olmuyor, üniversitelerde olmuyor. Nerede olacak bu eğitim?.. İşte dini müesseselerde olacak. Keşke şöyle dini yerler olsa, insanlar orada toplansa... Kahvede, oyun oynanan, sigara içilen, gürültülü, patırtılı, sıhhate aykırı yerlerde değil de, şöyle güzel yerlerde oturulsa...

Eskiden akşamları evin büyükleri, beyleri, çocukları nereye gitmişler?.. Tekkeye gitmişler. Hoca efendinin vaazını dinlemişler. Zikir yapmışlar, ilim öğrenmişler, edep öğrenmişler. Büyükleri saymayı, küçükleri sevmeyi öğrenmişler.

İşte bu bir eğitim meselesi... Onun için insanın bu nefsi düşman bilip, onunla mücadele etmeyi hatırından çıkartmaması lazım! Orucun sevabını kaçırmamaya dikkat etmesi lazım! Çünkü oruçlu, oruçlu olduğu müddetçe ibadettir, hatta yatıp uyumakta olsa bile...

c. Oruçlunun Uykusu İbadettir

Enes *radıyallahu anh*'dan Deylemî'nin rivayet ettiğine göre Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuş:

الصَّائِمُ فِي عِبَادَةٍ وَإِنْ كَانَ نَائِمًا عَلَى فِرَاشِهِ²

es-sâimü fî ibâdetin, ve in kâne nâimen alâ firâşihî.

“Oruçlu ibadet halindedir, yatağında uyumakta olsa bile...”

Bu, “Gece gündüz horul horul uyuyun!” manasına değil. Peygamber Efendimiz, oruçlu için hafif bir gündüz uykusunu tavsiye ediyor. Bu uyku gece ibadetlerini neşe ile, aşk ile, şevk ile, severek, güzel, canlı yapmasına vesile olur. Ama o uyku bile ibadettir.

² Deylemî, *Firdevs bi-Me'sûri'l-Hitâb*, 2/411 (3824); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 217/6.

İşte bu güzel ibadeti, yanlış işlerle, günahlarla, nefse uyarak berbat etmemek lazım!

d. Meleklerin Oruçluya Dua Etmesi

Üçüncü hadis-i şerif. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'den yine bir müjde sayılır oruçlu kardeşlerimize... Tirmizî ve İbn Mâce rivayet etmişler. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

الصَّائِمُ إِذَا أَكَلَ عِنْدَهُ الْمَفَاطِيرُ
صَلَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ³

*es-sâimü izâ ükile indehü'l-mefâtîru
sallet aleyhi'l-melâiketü.*

Sadeka Rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“Oruçlunun yanında yiyecek, içecek bir şeyler yenilirse...” İştahı çekici, yenildiği zaman insanın orucunu bozacak şeyleri oruçlu yemiyor ama, karşıdaki çocuk yiyor, hasta yiyor, ihtiyar yiyor. Yâni, oruç tutmaması mazur olan kimseler var veyahut gayrimüslim

³ Tirmizî, “Savm”, 67 (784); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 217/5.

var. Karşı komşu gayrimüslim, o oruç tutmuyor...

Ama Osmanlılar zamanında duyarız. Belki büyüklerden duydunuz, kitaplara da belki yazılmıştır. Ne diyorlar: O devrin gayrimüslimleri, Müslümanların Ramazan'ı geldi diye, yiyecekleri içecekleri ellerine verip çocuklarını sokağa salmazlarmış:

“Aman, Müslümanların oruç zamanıdır, saygılı olmak lazım! Onların gözü önünde bir şey yemeyin!” diye çocuklarını edeplendirirlermiş, yedirtmezlermiş. Kendileri yemezlermiş, gizli yerlermiş. Tabi, mazur olanların da gizli yemesi lazım!..

Fakat bütün bu nasihatlarla rağmen birisi karşısında, tam oruçlunun canının çektiği bir şeyler yedi, içti. Buzlu su geldi, içti. Veyahut tatlı meşrubat veya canı ne istiyorsa... Şimdi Türkiye kışta tabi, şimdi mesela sıcak çay istiyordur belki. Veyahut sabahleyin salep istiyordur, “Ah sıcacık bir salep olsa, sütlü, güzel, tarçın kokulu...” falan diyordur. Birisi de içiyor karşısında onun... Veya güzel kebab kokuları geliyor, birisi yiyor. Baklavacının önünden geçiyor, güzel tatlılar vs. görüyor.

“Oruçlunun önünde, mefâtîr denilen kendisiyle iftar edilen yiyecekler, içecekler yenilip içildi mi; (*sallet aleyhi’l-melâikeh*) o zaman, melekler oruçluya dua ederler.”

“Yâ Rabbi; bak bu senin oruçlu kulun, kendisi oruçlu olduğu için bir şey yemiyor. Canı da çekiyor, yutkunuyor ama yemiyor. O karşıdaki yedikçe, atıştırdıkça, höpürdettikçe, lıkır lıkır içtikçe, canı çekiyor ama sabrediyor; senin için sabrediyor yâ Rabbi!” diye ona dua ederler.

Meleklerin duası da tabii çok kıymetli, geçerli, önemli... Mümine meleklerin destek olması, ona dua etmesi çok hayırlı bir şey...

Türkiye’de şimdi oruç tutanlar var, tutmayanlar var. Büyük miktarda artık oruç tutmamak genişlemiş durumda... Eskiden oruç tutmayanlar saklı yer içermiş. Şimdi insanlar da bir değişik oldu. Karşılıklı toplumsal muhabbetler de zedelendiği, örf ve adet de iyi öğretilmediği ve her şeye de ileri geri, tenkit yollu herkes bir laf söylediği için millet neye inanacağını; neyin güzel olduğunu, neyin doğru olduğunu şaşırdı. Kimisi artık hiç aldırıyor, açıkça yiyor.

Tamam, böyle bir durumda oruçlu ayrıca sevap kazanıyor. Onlar yedikçe, bunun canı çektikçe, melekler ona dua ediyor, Allah da ona mükâfat veriyor.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, siz oruçlarınızı tutun! Tutmayanların tutmaması sizi gevşetmesin veya “Hay Allah!” falan diye tereddütlere düşürmesin. Yolunuzda sağlam yürüyün, çünkü güzel bir şey yaptığınız muhakkak!.. Allah kabul eylesin...

e. Oruç ve Kur’ân’ın Şefaatçi Oluşu

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki, Abdullah b. Amr b. As *radiyallahu anh*’dan Ahmed b. Hanbel’in, Hâkim’in, Ebu Nuaym el-Isfahânî’nin, Taberânî’nin rivayet ettiği bir hadis-i şerif. Geçen sene de okumuştum, ama duymayanlar olabilir. Öneme binâen bu sene bunu da okumak istiyorum:

الصِّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

يَقُولُ الصَّيَّامُ أَيُّ رَبِّ إِنِّي مَنَعْتُ الطَّعَامَ
وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ فَشَفِّعْنِي فِيهِ
وَيَقُولُ الْقُرْآنُ رَبِّ مَنَعْتُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ
فَشَفِّعْنِي فِيهِ فَيُشَفِّعَانِ⁴

*es-sâimü ve'l-Kur'ânü yeşfe'âni li'l-abdi
yevme'l-kiyâmeti, yekûlü's-sâimü: Ey Rabbi,
innî mena'tühü't-ta'âme ve's-lehevâti bi'n-
nehâri fe-şeffi'nî fîhi, ve yekûlü'l-Kur'ânü: Ey
Rabbi, mena'tühü'n-nevme bi'l-leyli fe-
şeffi'nî fîhi fe-yüşeffe'âni.*

“Oruç tutmak ve Kur'ân-ı Kerîm kıraat etmek, kula şefaât ederler kıyâmet gününde...” Biliyorsunuz mümin kula çeşitli şefaâtlar var. Şefaât haktır. Peygamberlerin şefaâtları var... Allah'ın izin verdiği mübarek âlimlerin, şehitlerin şefaâtları var... İşte böyle orucun, ibadetlerin ve Kur'ân-ı Kerîm'in şefaâtları var.

Şefaât ne demek?.. “Yâ Rabbi; bunu affediver! Yâ Rabbi; buna iyilikle muamele

⁴ Ahmed b. Hanbel, *Müsend*, 11/199 (6626); *Râmûzu'l-Ehâdis*, 219/14.

buyuruver... Bunun cezasını affediver yâ Rabbi!.. Bunun mükâfatını arttır yâ Rabbi!.. Buna mükâfat ver yâ Rabbi!” diye aracı olmak, iyiliği için Allah’tan bir şeyler istemek manasına...

Şimdi Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Kıyamet gününde kula oruç da şefaatt eder, Kur’ân-ı Kerîm kıraat etmek de şefaatt eder. (*Yekûlü’s-sıyâm: Ey rab*) ‘Ey benim Rabbim!’ der oruç.”

“Oruç tutmak ağaç gibi, ev gibi, bulut gibi, dağ gibi maddî bir şey değil ki, nasıl böyle şefaatt ediyor?..”

Allah Teâlâ Hazretleri böyle manevî varlıklara maddî bir şekil verdirtip, konuşturur ki, ancak maddî şekilleri görüp, duyup, anlayan insanoğlu onu anlasın... Yoksa görünmez bir şekilde oruç, Allah’tan böyle şefaatt dilese, anlamaz. Ama onun anlayacağı şekilde olması için Allah Teâlâ Hazretleri okuduğu Kur’ân-ı Kerîm’i, kıldığı namazı, ibadetlerini kulun anlayacağı şekilde karşısına çıkartır.

Güzel yüzlü bir arkadaş gibi, karşısında bir adam... “Sen kimsin” diye sorar.

“Ben Tebârake Sûresi’yim.” der.

Allah Allah! Tebârake Sûresi'ne Cenâb-ı Hak, güzel yüzlü bir insan şekli verdirtip, kulunun karşısına çıkarmış. "Hani senbeni okurdun ya dünyadayken. İşte ben senin okuduğun Tebârake sûresiyim!" der. Bu hususta hadis-i şerif var.

Ee, şimdi oruç da böyle bir mücessem, kulun baktığı zaman göreceği, dinlediği zaman duyacağı bir şekilde Allah Teâlâ Hazretleri'nin huzurunda şefaathçi olur. Allah her şeye kâdir.

وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ⁵

(*Ve hüve bi-küllî halkın alîm*) "Çünkü o, her türlü yaratmayı gayet iyi bilir." Her türlü yaratmaya kâdirdir.

Nasıl bizim teypler, şeritler sesleri görüntüleri tekrar tekrar seyretmemize, dinlememize vesile oluyor. Nihayet bir şerit, yâni kurdele şeridi gibi bir şerit. Ama makinenin içine koyduğunuz zaman, çalıştırdığınız zaman sesi duyuyorsunuz, görüntüyü görüyorsunuz. Alıştınız da bu olağanüstü güzel şeylere, hiç de yadırgamıyorsunuz.

⁵ 36/Yâsîn, 79.

Ama aslında olağanüstü şeyler. Bak, nasıl konuşuyor, konuşur mu? Upuzun, yamyassı, dümdüz bir şerit... Nasıl konuşuyor? Bu makine nasıl bunu konuşturuyor? Konuşturuyor işte...

“Allah Allah! Bak, şimdi bu kaseti televizyonun içine koyduk, video tarafından bak, görüntüler çıktı karşımıza! Nasıl yapıyor bu işi?..”

Nasıl yapıyorsa yapıyor. Bilimsel olarak, gidersen, fakültede okursan, nasıl yapıldığını da anlarsın. Belki sen de yaparsan, belki daha güzelini yaparsın. Ama olabiliyor. Demek ki, Cenâb-ı Hak ona da o şekli vermeye kâdir...

Der ki oruç: (*Yâ Rabbi; mena'tühü't-ta'âm*) “Ben bu kulunu yemek yemekten menettim, engelledim. (*Ve's-şehvât*) İstihâ duyduğu, şehvet duyduğu şeyleri yapmasını menettim.” Yâni yemek yiyecek; oruç diyor ki: “Yeme oruçlusun!” Su içecek; “İçme!” diyor. Başka nefsânî arzusunu yerine getirecek: “Yapma, oruçlusun!” diyor. Oruçlu bunları yapmıyor. Oruç, Cenâb-ı Hakk’a diyecek ki:

“Yâ Rabbi; ben bunun yemek yemesini, şehvetlerini uygulamasını engelledim. (*Bi'n-nehâr*) Gündüzleyin...”

Oruç vakti nedir?.. Gündüz vaktidir.

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ
مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ
ثُمَّ أَتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ⁶

*Ve külû ve'srabû hattâ yetebeyyene
lekümü'l-haytü'l-ebyadu mine'l-hayti'l-
esvedi mine'l-fecr, sümme etimmü's-sıyâme
ile'l-leyl.*

"Sabahın beyaz ipliği (aydınlığı), siyah ipliğinden (karanlığından) ayırdedilinceye kadar yiyin, için; sonra akşama kadar orucu tamamlayın!" ayetlerinden, kelimelerinden kesin olarak bildiğimiz şekilde, oruç fecr-i sâdıktan başlar, akşam ezanına kadar devam eder.

"Yâ Rabbi; gündüzleyin bu kulunu ben yemek yedirtmedim, şehvetlerini uygulattırmadım. Yâni hakkı olan, sevap olan, meşrû olan haklarını yaptırtmadım. (Fe-şeffi'nî fîhi) Bana bugün müsaade ver, benim onun hakkında şefaet etmemi lütfen kabul buyur. Ben bu kuluna şefaet edeceğim yâ

⁶ 2/Bakara, 187.

Rabbi! Bunun taltif edilmesini, mükâfatlandırılmasını, ödüllенmesini, affedilmesini, cennete girmesini isteyeceğim yâ Rabbi! Bana lütfen bu hakkı, salâhiyeti tanı yâ Rabbi!..” der.

(*Ve yekûlü’l-Kur’ân*) Kur’ân okuyuş da, Kur’ân okuması da der ki: (*Rabbi mena’tühü’n-nevme bi’l-leyl*) “Ben de geceleyin bu kulun uyumasını engelledim, beni okudu. Uyumadı da okudu. (*Fe-şeffi’nî fîhi*) ‘Bana da müsaade et, ben de buna şefaati edeyim! Benim de şefaati bunun hakkında kabul buyur, makbul buyur; mer’î vemeşrû say, lütfeyle, tesirini ihsân eyle!..’ (*Fe-yüşeffe’an*) Ve ikisi şefaati ederler.”

Şimdi burada dikkati ederseniz, düşünürseniz, gündüz yemek içmekten oruç men ediyor; geceleyin Kur’ân okuyuş uykudan men ediyor. Ne anlıyoruz?.. Demek ki oruçlu, gündüz oruç tuttuğu gibi, Ramazan’da gecesini de ihyâ edecek. Nasıl ihyâ edecek?.. Kur’ân okuyarak. Kur’ân okuyuş nasıl olur?

1. Koltuğa oturup, Kur’ân’ı açıp okumak şekliyle olur.

2. Eski devirde öyle koltuk, ışıık çok yoktu. Peygamber Efendimiz'in zamanını düşünecek olursak, geceleyin belediyeenin ışııkları mı vardı?.. Yoktu. Evler karanlığa bürünürdü. Evlerin penceresi mi vardı?.. Yoktu. Perdesi mi vardı?.. Yoktu. Aydınlatma çırayla, kandille olurdu ve pahalıydı. İsrâf olmasın diye onları hemen kapatırlar, erkenden yatarlardı insanlar.

Pekiye karanlıkta ne yapacak şimdi bu? Karanlıkta nasıl Kur'ân okuyacak?.. Ay çıksa bile, ay ışıığında Kur'ân-ı Kerîm yine okunmaz. Kur'ân-ı Kerîm ezberinde, aklında, hafızasında. Kalkar abdestini alır, “*Allâh-u ekber!*” der, namaza durur; uzun uzun Kur'ân-ı Kerîm'i okur. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* böyle yapardı. Sahâbe-i Kiram *-rıdvânu'llâhi aleyhim ecmaîn-* böyle yaparlardı.

Şimdi millet asr-ı saadet Müslümanlığını istiyor: “Bidatlerden uzak duralım, uzak duralım!” Buyur, işte senin en büyük bidatin yatıp horul horul uyumak!.. Hadi bak, Peygamber Efendimiz gece uyumazdı. Kur'ân-ı Kerîm'de ayetler var. Sahabe-i Kiram gecenin

yarısı veya üçte ikisi geçtikten sonra veya üçte biri geçtikten sonra kalkarlar, abdest alırlardı; geceleyin Kur'ân okurlardı.

إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا⁷

(İnne Kur'âne'l-fecri kâne meşhûda)

"Çünkü sabah namazına melekler şahit olur."

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ⁸

(Ve mine'l-leyli fe-tehecced bihî

nâfileten lek) "Gecenin bir kısmında uyanarak, sana mahsus bir nafil olmak üzere namaz kıl!"

İşte böyle ayet-i kerimelerde, namaz içinde okunduğunun emâreleri var. Kur'ân-ı Kerîm'in böyle kenarda açıp da okunması değil de, namazın içinde, namazla beraber, Allah'ın divanındayken, manasını tefekkür ede ede, bile bile okunması... Cenâb-ı Hakk'ın kelâmını ona karşı okuyarak, içinden onun manasını takip ederek, sanki Cenâb-ı Hak ile konuşurmuş gibi okunması... Cenâb-ı Mevlâ'nın divanına giriyor zaten, namaza duran kimse. Kur'ân öyle okunur.

⁷ 17/İsrâ, 78.

⁸ 17/İsrâ, 79.

Şimdi bizim bidat olan, kusurlu olan durumumuz nedir?.. Bir kere Kur’ân’ı ezbere bilen az.

“Hafızlar ezberlesin!..” Eee, sen ne yapacaksın?..

“Ben işte bir *Elemtera keyfe*’den aşağısını biliyorum, o kadar.”

Ben affedersiniz, üzülüyorum da, kızıyorum da, böyle hocaefendilerin *Elemtera*’dan aşağıyla teravihi kıldırımlarına... Diyanet İşleri Başkanlığı da demiş ki:

“İşte halk bunu öğrensin diye bunlarla kıldırın!”

Hocalar da öyle yapıyor. Öyle olur mu? Kur’ân-ı Kerîm’in her yerinden, her cüzünden, hatta geniş geniş hocalar çalışsın, Kur’ân bilgisini arttırsın. Cemaat de çalışsın, dinlesin.

Yâni Kur’ân bilgimiz az. Büyük tenkidimiz bu... Büyük bidatımız, bizim Kur’ân’dan uzaklaşmamızdır. Kur’ân-ı Kerîm’i elimizden düşürmememiz lazım! Ezberlememiz lazım, ahkâmını bilmemiz lazım! Dilini bilmemiz lazım, ne söylediğini anlamamız lazım! Okurken, dinlerken şıpır şıpır gözlerimizden

yaşları dökmemiz lazım! Geceleri uyumayıp, kalkıp namazlar kılarak, uzun uzun Kur'ân-ı Kerîm okumamız lazım!

Peygamber Efendimiz'in yanına giden akrabası, evinde kalan gençler, yeğenleri ve sâir kimseler rivayet ediyorlar: Peygamber Efendimiz gece kalkardı. Bazen onlar da Peygamber Efendimiz'e ittibâ ederlerdi, iktidâ ederlerdi. *Allâh-u ekber* diyor, onun arkasında duruyor... Efendimiz Bakara Sûresi'ni okurdu, Âl-i İmran Sûresi'ni okurdu, daha sonraki sûreyi, daha sonraki sûreyi... Ee, bunların hepsi kaç cüz?.. Okurdu, okurdu; arkadakiler Peygamber Efendimiz'in o uzun okuyuşuna tahammül edemeyecek kadar yorgun düşerlerdi.

Sabahlara kadar Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz okurdu, sahâbe-i kirâm da okurdu.

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا⁹

(*Inne nâşiete'l-leyli hiye eşeddü vat'an ve akvemü kîlâ.*)

⁹ 73/Müzzemmil, 6.

"Şüphesiz gece kalkışı, kalp ve uzuvlar arasında tam bir uyuma ve sağlam bir kıraate daha elverişlidir." Yâni gecenin o güzel vakitlerini böyle ihyâ ederlerdi. Ne güzel şeyler...

İşte buradan anlıyoruz ki, Kur'ân-ı Kerîm diyor ki: "Yâ Rabbi; ben de geceleyin bunun uykusunu engelledim, okudu beni." Ama nasıl okudu?.. Namaz içinde, namaz kılarak.

Demek ki:

Gündüz olalım sâim, Gece olalım kâim!..

Gündüz oruçlu olalım, geceleyin ayağa kalkalım!.. Ne demek ayağa kalkmak, kapının önünde kazık gibi durmak mı?.. Hayır. Abdest alıp, Cenâb-ı Hakk'ın divanına durup namaz kılmak demek. Kur'ân'ın şefaât etmesi de...

Namaz kılmadan da okusa, o da sevap. Ama namazın içinde okuduğu zaman çok çok daha büyük feyizler kazanmış oluyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Kur'ân-ı Kerîm'le ilgili aşkınızı, şevkinizi, sevginizi körükleyin! Bu ay Kur'ân-ı Kerîm ayıdır. Ramazan oruç ayıdır, bir de Kur'ân-ı Kerîm ayıdır. Lütfen Kur'ân-ı Kerîm'i iyi okuyun, manasını anlayın, manasını takip edin!

Öğrendiğiniz manasına uyun. Yâni bu bir roman değil, bir hikâye değil.

“Bir okuyalım bakalım da, ne olursa olsun...”

Öyle bir kitap değil bu. Ahkâmı icrâ edilsin, emirleri tutulsun, yasaklarından kaçınılsın diye Allah’ın indirdiği kelâm-ı ilâhîsi.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, Ramazanda oruç tutarken, gündüz nefisle cihat etmeyi düşünerek orucunuzu güzelce tutun! Geceyi de Kur’ân-ı Kerîm’le değerlendirin!

Kısmen bu topluca yapılıyor. Terâvihe gidiyoruz. Hocaefendiler terâvihte, Kur’ân-ı Kerîm’i namaz içinde okuyorlar; biz de onlara uyuyoruz. Bu emir kısmen tutulmuş oluyor. Bir miktar uykumuzu terâvih kılacağız diye feda ettiğimiz için yine o oluyor. Tabi âşık-ı sâdıklar daha uzun boylu, daha çok okurlar, daha uzun kırlarlar. Dayanıklılar, Kur’ân-ı Kerîm aşıklları, hatim ile terâvih kıldırılan camileri ararlar, bulurlar. Kıyıda köşede küçük mescittir. Çünkü herkes, ahâli oraya gelip de o namazı kılamaz.

Halbuki ne kadar fark eder? Hatimle kıldırılan namazla, öteki *Elemtera*’den aşağısıyla kıldırılan namazın farkı nedir yâni?

İbadet ediyorsun; Kur'ân-ı Kerîm'i tanıyacaksın, kıraatini öğreneceksin, hafızanı kuvvetlendireceksin, Kur'ân bilgini tazeleyeceksin... Onun tadına doyum olur mu, kaçırılır mı?..

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, oruçla beraber Kur'ân'a himmetiniz, gayretiniz, çalışmanız, bağlılığınız, sarılmanız, Kur'ân ile meşguliyetiniz de artsın ki, oruç da, Kur'ân-ı Kerîm kıraati de şefaathçi olacaklar.

f. Kur'ân'ı Kerim'i Güzel Okuyun!

Muhterem kardeşlerim, izah etmek lazım: *Kur'ân* fu'lâl vezninde masdardır, *karâe* fiilinin masdarıdır; yâni okumak demek. *Karâe-yakraü-kırâeten* ve *Kur'ânen*. Yâni *kıraat* demek. Onun için Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyurmuş ki:

¹⁰ بِأَصْوَاتِكُمُ الْقُرْآنَ زَيْنُوا

(Zeyyinü'l-Kur'âne bi-asvâtiküm)

“Kur'ân'ı seslerinizle ziynetlendiriniz!”

Kur'ân-ı Kerîm'in ziynete ihtiyacı mı var? Elmas gibi, mücevher gibi Kur'ân-ı Kerîm'in ayrıca ziynetlendirmeye ihtiyacı yok. Bu ne

¹⁰ Buhârî, “Tevhîd” 52 (Bab başlığı); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 293/3.

demek?.. (Zeyyinü'l-Kur'âne bi-asvâtiküm), (Zeyyinû kırâeteküm bi-asvâtiküm) demek; yâni “Okuyuşunuzu, Kur'ân okuyuşunuzu, kıraatinizi sesinizle süsleyiniz!” demek.

Yâni, düz okursanız, nutuk atar gibi okursanız veya bilmem bir tiyatro oyununda kalın sesli bir adamın okuduğu gibi okursanız... Olmaz. Kur'ân-ı Kerîm böyle okunmayacak.

Kur'ân-ı Kerîm'in Peygamber Efendimiz'den âdab olarak, an'anevî olarak gelen okunuş şekli ile, hazin bir makam ile, dokunaklı bir şekilde, tatlı bir sesle, insanın tüylerin ürpertecek güzel nağmelerle; ama ciddi nağmelerle, şarkı gibi değil, ibadet olarak, tatlı sesle, makamlı okunacak.

¹¹ تَرْتِيلًا الْقُرْآنَ وَرَتِّلْ

(Ve rattili'l-Kur'âne tertîlâ) "Kur'ân'ı tane tane oku!" buyrulmuştur. Tertil ile okunacak, sesin güzelliği kıraatin içinde görülecek, uygulanacak.

İşte bu: “Kur'ân da şefaatt eder.” demek de, kıraatiniz, yâni sizin Kur'ân okuyuşunuz şefaattçi olacak. Sonuç itibariyle Kur'ân-ı

¹¹ 73/Müzzemmil, 4.

Kerîm’in kendisi de insanın karşısına mücessem olarak çıkıp: “Yâ Rab, bu şahıs beni kıraat etti, buna şefaât etmeme müsaade buyur da bir şefaât edeyim, lütfen sen de kabul buyur!” diyecek manasına da geliyor. Sonuç itibariyle ikisi de aynı kapıya çıkıyor.

g. Hepinizin Evi Kur’ân Kursu Olsun!

Aziz ve sevgili kardeşlerim, Ramazanlarınız mübarek olsun! Beni de duadan unutmayın!.. Allah size de dünya ve ahiretin hayırlarını ihsan etsin... Kur’ân-ı Kerîm’e sımsıkı sarılın, ahkâmına sımsıkı sarılın! Kur’ân-ı Kerîm’i hayatınıza rehber edin!..

Hepinizin evi Kur’ân kursu olsun! Hepinizin evi Kur’ân kursu olsun!.. Türkiye’de kaç tane Müslüman evi varsa o kadar ev Kur’ân kursu olsun, o kadar ev imam-hatip lisesi olsun!.. Her ev imam-hatip lisesi olsun!..

“Nasıl olacak bu hocam?..”

Babalar, anneler, mücahit babalar, o sâliha anneler evlatlarını dilerlerse öyle yetiştirirler. İmam-hatip okulundaki hocalardan daha güzel, daha şevkatli, daha heyecanlı yetiştirirler. Daha müttakî evlatlar, dini için canını verecek daha hâlis, muhlis

Müslümanlar olarak yetiştirebilirler evlatlarını...

Gayret edin ki, evlatlarınızı cehennemden korumak sizin vazifenizdir. Onları iyi Müslüman yetiştireceksiniz. Onlar da sizin gibi sâlih insanlar, Müslümanlar olacak, ihlâslı Müslümanlar olacak, Allah'ın sevgili kulları olacaklar. Onlar da sizinle beraber cennete girecekler.

Şimdi burada anlattılar: Bizim arkadaşlardan birisinin kızı Türkiye'ye gitmiş, başörtülü, Müslüman, mütedeyyin... Çünkü dinimiz başın örtülmesini emrediyor. Bizim mezhebimize, âdetimize, töremize göre - bütün İslâm ülkelerinde, nereyi gezerseniz öyledir- başının örtülmesi, saçların görülmemesi lazım! Çünkü saçlar ziynettir. Çünkü Allah: “Ziynetlerinizi örtün!” diyor. “Ancak mahreminize gösterin, yabancılara göstermeyin!” diyor. Onun için örtünmesi lazım Müslümanın...

Arkadaşımızın kızı gitmiş. Kaynanası demiş ki bir aracı vasıtasıyla:

“İşte şuna rica etseniz de lütfen başını açsa...” demiş.

Müslüman başını açar mı? Müslüman başını açar mı?.. Ben anlamıyorum, yâni baş açtırmaya çalışanları anlamıyorum. Baş örtönlere düşmanlık edenleri hiç anlamıyorum. 20. yüzyıldan ne kadar uzakta, hiç mi medeniyet, insan hakları, din inanç hürriyeti hususunda diğer ölkelerdeki uygulamaları duymadılar?..

“Söyleseniz de şu kız başını açsa.” demiş. Şimdi babası bunu bana anlatırken diyor ki:

“Hâlbuki onun annesi öyle dindar bir kadındı ki, öyle dindar bir kadındı ki, vefat ettiğı zaman mahallenin hocası çok methetti: ‘Bu çok dindar, çok sâliha, çok cömert, çok hayırsever, çok kıymetli bir hacı teyzemizdi.’ diye anlattı.” diyor.

Bak, hacı teyzekızına kendi inancını aşılıayıp, kızını kendisi gibi yetiştirememiş. Demek ki ziyandayız.

Evlâtlarımızı kendimizden daha iyi yetiştirmemiz lazım! Daha bilgili, daha görgülü, daha yüksek yetiştirmemiz lazım!.. 21. yüzyıla hazırlamamız lazım! Hem çağdaş olması lazım; hem ihlâslı, tertemiz, pırıl pırıl

olması lazım! Onları güzel yetiştirmek görevimiz.

Allah Teâlâ Hazretleri evlatlarımızı güzel yetiştirmeyi nasip etsin... Bizim de güzel Müslüman olmamızı nasip etsin... Hepimizi cennetiyle, cemâliyle taltif eylesin... Habîb-i Edîbine Firdevs-i A'lâsında komşu eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri;

es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berakâtühû.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COşAN

13 Ramazan 1419 / 1 Ocak 1999

AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

